

REHBERLİĞİN TARİHÇESİ

Rehberliğin Tarihçesi

REHBERLİĞİN AMERİKA'DAKİ GELİŞİMİ

1-Öğrencileri iş olanaklarından haberdar etmek anlamında ilk rehberlik denemesi 1895 yıllarında başlatılmıştır.

2-1908 yılında Boston da Frank Parsans ilk mesleki büroyu kurmuştur.

3- 1909/ 1915 yılları arasında rehberlik uygulamalarının yaygınlaştığı görülmektedir. 1915te öğrencilere, öğretmenlere ve velilere meslekler hakkında bilgi vermek üzere Baston Enformasyon Dairesin den sonra 1915te Boston Mesleki Rehberlik Dairesi kurulmuştur.

4- İlk mesleki rehberlik kongresi 1910da Boston da toplanmıştır. Ulusal düzeyde mesleki bir örgüt kurmanın ilk adımları atılmış ardından Ulusal Mesleki Rehberlik Derneği kurulmuştur.

5-1958de kabul edilen Ulusal Savunma Eğitim Yasası ile P.D.R. hizmetleri parasal desteğe kavuşmuştur.

6-1952 yılında ülke içinde etkinlik gösteren dernekler arasında bütünlük sağlanmış , kişilik ve rehberlik hizmetleri bünyesinde toplayan Amerikan Kişisel ve Rehberlik Derneği kurulmuştur.

AVRUPADA REHBERLİĞİN GELİŞİMİ

1-Rehberlik çalışmaları daha çok , öğrencilerin akademik gelişmelerine ve mesleklere yönelmelerine dönük olup, öğrencilerin kişisel sosyal konulardaki duygusal problemleri ile fazla ilgilenilmemektedir.

2-Avrupada P.D.R çalışmalarını, orta okullarda yani orta öğretimin birinci döneminde önem kazandığı ortaya çıkmıştır.

3-Genel olarak Avrupada rehberlik 1950li yılların sonlarında gelişmeye başlamıştır,fakat uygulamaya geçişin Amerikaya göre geç olduğunu söyleyebiliriz.

4-Avrupa okullarındaki rehberlik uygulamalarında genellikle test ve envanter gibi psikolojik ölçme araçları fazla kullanılmakta, öğretmenlerin öğrenciler hakkındaki gözlemleri esas alınmaktadır.

TÜRKİYE DE REHBERLİĞİN GELİŞİMİ

- 1- İlk defa 1953-54 ders yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagojik ve Özel Eğitim Bölümlerinde rehberlik bağımsız bir ders olarak programda yer almıştır.
- 2- 1953 yılında Amerikalı eğitim uzmanlarının girişimleri ile 1953 yılında eğitimde kullanılacak ölçme araçlarını geliştirmek üzere Talim ve Terbiye Dairesine bağlı Test ve Araştırma Bürosu kurulmuştur.
- 3- 1955 yılında İstanbulda , 2956 yılında Ankara da Deneme Lisesi nin ders programları rehberliği esas alan bir eğitim anlayışıyla hazırlanmış ve uygulanmaya geçilmiştir.
- 4-1959 da İstanbul ve İzmirde daha sonra diğer illerimizde Rehberlik ve Araştırma Merkezleri açılmıştır.
- 5- 1960dan sonra ülkemizde planlı kalkınma dönemi başlamıştır.
- 6- 1969 yılı içinde, öncelikle öğrenci sayısı fazla okullardan başlamak üzere mesleki rehberlik, yöneltme hizmetini görecek personelin yetiştirilmesi ve faaliyete geçmesine başlanmıştır.
- 7- Rehberlik konusu ilk olarak 7. Milli Eğitim Şurasında ele alınmıştır.
- 8- 8. Milli Eğitim Şurasında programların
 - a)Yükseköğretime b)Mesleğe ve Hayata
 - c)Hem yükseköğretime hem mesleğe ve hayata hazırlamak üzere çeşitlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.
- 9- 9. Milli Eğitim Şurasında aynı görüşü benimsemiş ve orta öğretimin birinci sınıfı Yönelme Sınıfı haline getirilmiştir.
- 10- 1970 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi orta dereceli okullarımızda rehberlik servislerinin kuruluşu ve görevi ile ilgili esasları hazırlayıp 24 okulda uygulamaya geçmiştir.
- 11-1974 yılında toplanan 9. Milli Eğitim Şurasında rehberlik çalışmalarının amaç ve tekniklerinin ayrıntılı olarak belirten bir rapor tartışılmış ve bu raporda sözü edilen görevlerin yürütülebilmesi için programlarda iki saatin rehberliğe ayrılmasına karar verilmiştir.
- 12- Ülkemizde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile 1981 yılında yüksek öğretimde yapılan yeni düzenlemeler sonucunda P.D.R. alan eğitiminde Psikolojik Hizmetler Ana bilim Dalları içinde yerini almış, P.D.R. lisans programları başlatılmıştır

REHBERLİĞİ ZORUNLU KILAN FAKTÖRLER :

Toplumumuz sürekli olarak hızla değişmekte ve değişmektedir. Teknik ve bilim alanındaki değişme ve gelişmeler sosyal kurumlarda ve bu kurumların fonksiyonlarında da değişme meydana getirmiştir. Politik, sosyal, kültürel devrimler farklı değerler, eski ve yeni normlar bütün bireyleri etkilemekte onları korumasız, güç durumda bırakmaktadır. Böyle bir sosyal ortamda bireyin uyum sağlayabilmesi için yardıma ihtiyacı vardır.

Nüfus hızla artmakta, kırsal bölgelerden şehirlere göç, gecekondu mahallelerini meydana getirmektedir. Bu semtlerde oturan halk, sayısız geçim ve uyum problemleri ile karşı karşıya bulduklarından geçim şartlarının değiştirilmesi ve uyumlarının sağlanmasında rehberliğe ihtiyaç vardır. Çağımızda kadının çalışması, evini yönetmesi, çocuklarını yetiştirmesi kanunen tanınan haklardan yararlanması, onu bazı problemlerle karşı karşıya getirmiştir. Bunun sonucunda ortaya çıkan uyuşmazlıkların giderilmesinde rehberliğe ihtiyaç vardır.

Genç kuşakta görülen sağlık ve istiklal kaygısı, okuma sorunu, ev-aile sosyal ilişkiler ve iş hayatındaki bunalım, onların bu konularda aydınlanmalarını zorunlu kılmıştır. Bütün dünyada suç işleme eğilimi, uyuşturucu madde alışkanlığı günden güne artmaktadır. Bütün bu durumları azaltmak için gerekli rehberliğin yapılması **zorunludur** .

Toplumlarda vasıflı insan gücüne ihtiyaç vardır. Bireylerin kabiliyetlerine uygun işlerde çalıştırılmaları gerektiğinden onların çok iyi tanınması gerekir. Nüfus artışı ve sosyal hayatın değişmesi sürekli olarak eğitim düzenini etkilemektedir. Eğitim üzerinde yapılan değişiklikler, kalabalık sınıflardaki öğrencilerin durumları rehberliği zorunlu hale getirmiştir. Psikolojik araştırmalar, bireylerin fiziksel yapı ve psikolojik nitelikleri birbirinden çok farklı olduğunu ortaya çıkarmıştır. İnsan gücünden en üstün derecede yararlanmak gereklidir. Bu da bireylerin her yönüyle tanınmasıyla mümkündür.

REHBERLİK ANLAYIŞINI OLUŞTURAN İLKELER

1-Rehberlikte insana ve onun kendine ilişkin konularda karar verme hakkına saygı esastır.

2-Rehberlik hizmetleri eğitim ayrılmaz ve tamamlayan bir parçasını oluşturur.

3-Etkili bir rehberlik, bireysel farkları dikkate alan bir eğitim sisteminde gerçekleşir.

4-Rehberlik tüm bireylere yöneliktir.

5-Rehberliğin amacı, bireylerin bir bütün olarak gelişmesine yardımcıdır.

6-Rehberlik hizmetlerinde süreklilik esastır.

7-Rehberlik hizmetlerinde gönüllük esastır.

8-Rehberlik uygulamaları okulun ihtiyaç duyduğu alanlarda yoğunlaştırılır.

9-Rehberlik, planlı, programlı, örgütlenmiş, profesyonel bir düzeyde uygulanmalıdır.

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİĞİN ÖNEMİ

P.D.R'nin öneminin en iyi şekilde anlaşılabilmesi için amacının kavranması gereklidir.

Yani P.D.R'nin önemi amacında gizlidir. Psikolojik danışmanın en önemli amacı, bireyin kendini gerçekleştirilmesine yardım etmektir. Kendini gerçekleştirmekte olan bireyin taşıdığı özellikler aslında, psikolojik sağlığı yerinde olan çağdaş insanda bulunması gerekli özelliklerdir. Kendini gerçekleştiren bir insanın özelliklerini bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz; Kendini gerçekleştirmekte olan insan, kim olduğunu gerçekçi bir gözle algıladığı gibi kim olabileceği hakkında daha tutarlı bir görüşe sahiptir. İnsan değerlerine saygı duyar,onları benimser ve geliştirir. Zamanı iyi kullanır, değişmeye ve yeni yaşantılara açıktır... v.b.

P.D.R, ayrıca bireylerin kendini anlamasını, problemini çözebilmesini, kendine en

uygun seçimleri yaparak gerçekçi kararlar alabilmesini , kendi kapasitelerini en uygun bir düzeyde geliştirilmesini, çevresine dengeli ve sağlıklı bir

KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME VE REHBERLİK

Ülkemizde fazla bir geçmişi olmayan Rehberlik ve Psikolojik Danışma kavramını anlamada ve uygulamada anlayış kazanma uzun bir zaman alacaktır. Bu konunun uzmanları dahi bu kavramın tanımını ve sınırlarını tam olarak çizememişlerdir. Sanırım bu durum uzun bir müddet daha böyle devam edecektir. Şuan rehberlik kavramı konusunda sık ve yaygın olarak kullanılan bir tanımla yetinebiliriz. En azından bize bir fikir verebilir. Rehberlik kavramının tanımı daha çok rehberliğin amacıyla açıklanmaktadır. Sanırım doğrusuda bu olur. Rehberlik, bireyin kendini tanıması, problemlerini gerçekçi bir gözle görebilmesi, karşılaştığı seçme durumlarında uygun seçme yapmasına ve gerçekçi kararlar almasına 'kendini yönetme gücüne' kavuşmasına , böylelikle benliğine saygı duymasına ve kişiliğini güçlendirmesine yardım etmektir.

Bu tanım aynı zamanda kendini gerçekleştirme kavramını da açıklamaktadır. Anlaşıldığı gibi rehberliğin amacı bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım etmektir. Kendini gerçekleştirmekte olan birey daha yeterli bir kişiliğe sahiptir; daha verimlidir. Kim olduğunu ve kim olabileceğini bilir. Kendisini ve başkalarını sever ve saygı duymasını bilir. Zamanını iyi kullanır. Değişime ayak uydurur ve katkıda bulunur. Duygularını açığa vurmaktan kaçınmaz. Yeni yaşantılara açıktır. Kendini gerçekleştirme, birey için yaşam boyu devam edecek bir süreçtir

MESLEĞİN ORTAK DİLİ

REHBERLİK İLKELERİ

Her düşüncenin ve ya organizasyonların kendi amaçlarını gerçekletirken belli bir anlayış çerçevesinde hareket ederler. Bu anlayış rehberlik ilke ve kavramlarını anlama olarak görebiliriz. Rehberlik hizmetlerinin başarılı olabilmesi bu ilkelerin anlaşılmasına ve uygulanmasına bağlıdır. Bu ilkeler aynı zamanda bu hizmete gönül vermiş tüm eğitimcilerin prensipte imzalanmış olarak kabul edilen bir protokol olarak düşünülebilir. Yani hizmetimizin ortak dilidir.

Rehberlik ilkeleri olarak aşağıdaki maddeleri gösterebiliriz.

1. Rehberliğin temelinde demokratik ve insancıl bir anlayış vardı.
2. Rehberlik uygulamalarında öğrenci ile ilgili herkesin yakın bir işbirliği vardır
3. Rehberlik yardımının esası öğrencilerin problemlerinde çözüm yolu bulmalarında onların kendi kendilerine yeter bir duruma gelmelerini sağlamaktır.
4. Rehberlik öğrencini bedensel, duygusal, zihinsel ve sosyal olan bütün kapasitelerini kendi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda en uygun bir düzeyde geliştirilmesi için öğrencilere yardım etmelidir.
5. Öğrencilere rehberlik yardımı verirken onları türlü yönleri ile tanımak gerekir.
6. Rehberlik hizmetleri planlı, programlı, örgütlenmiş bir biçimde ve profesyonel bir biçimde verilmelidir.
7. Rehberlik hizmetlerinde gönüllülük ve gizlilik esastır.

Uygulama

Psikoloji biliminde ortaya konan yeni teoriler ve sanayileşme ile gelişen yeni meslek dalları rehberlik hizmetinin sürekli gelişmesini sağlamıştır. Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetinde kişinin kendisini daha iyi tanıması, istekleri, yetenekleri ile seçeceği meslek arasında uyum veya uyumsuzluk durumları araştırılmaktadır.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetinde kullanılan bazı teknikler:

- Soru Listesi
- Anket
- Otobiyografi
- Gözlem
- Vak'a Kaydı
- Arzu Listesi
- Bier Cümle Tamamlama Testi
- Zaman Cetveli
- Problem Tarama Listesi
- Başarı / Kabiliyet Karşılaştırma Tablosu
- Değerlendirme Cetveli
- Ev Ziyaretleri
- Sosyometri
- Vaka incelemesi
- Vaka-Temsili
- Sosyodrama
- Psikod-rama